

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 112 127/99-11072
Signatura: vk2cs101

Oblastní pracoviště č. 11 Jihlava
Okresní pracoviště Jihlava

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Jihlava, E. Rošického 2 E. Rošického 2, 586 04 Jihlava
Identifikátor ředitelství:	600 117 308 IZO: 108 047 636
Ředitel školy:	Mgr. Jaromír Fuchs
Zřizovatel:	Městský úřad Masarykovo nám. 1, 586 28 Jihlava
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Jihlava Zborovského 3, 586 01 Jihlava
Termín inspekce:	22. - 25. březen 1999
Školní inspektoři:	Mgr. Ladislava Šouláková, Mgr. Eduard Mašek, Mgr. Marie Nováková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů: Řízení školy. Podmínky a průběh vzdělávání.
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Dokumentace podle § 38a odst. 1 zákona č. 258/1996 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, Koncepce ZŠ E. Rošického Jihlava na období 1998/2003, program školy na školní rok 1998 - 99, organizační řád, plán kontrolní činnosti 1998/99, kritéria pro přiznání mimořádných odměn, kritéria pro přiznání osobních příplatků pedagogickým pracovníkům ve školním roce 1998 - 1999, Komplexní rozbor hospodaření ZŠ E. Rošického Jihlava za rok 1998.

Realizace výchovně vzdělávací činnosti ve škole:

- 1., 2., 6. a 7. ročník - vzdělávací program Národní škola čj. 15 724/97-20,
- 3. až 5. ročník - vzdělávací program Obecná škola čj. 12 035/97-20,
- 8. a 9. ročník - upravené učební dokumenty čj. 18 730/91-20.

Podmínky a průběh výchovně vzdělávací činnosti byly zjišťovány a hodnoceny v předmětech český jazyk, matematika, dějepis a zeměpis.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávacího procesu

Koncepce školy formuluje dlouhodobou perspektivu školy na základě projektu „Zdravá škola“. Jednotlivé kroky strategického plánování byly vypracovány se zřetelem na interakční propojení individuální, komunitní a globální složky výchovy a vzdělávání.

Na základě evaluace strategického plánování byl stanoven rozsah vzdělávacích služeb školy a filozofie školy zaměřená na vzdělávací potřeby žáků a pracovní uspokojení členů pedagogického sboru. Zřetel byl brán i na klíčové otázky stanovení finančních zdrojů při vypracování finanční strategie základní školy.

Předložený program školy na školní rok 1998 - 1999 vychází z cílevědomosti, koordinace a harmonizace vztahů jednotlivých složek podílejících se na výchovně vzdělávací činnosti. Umožňuje shromáždit relevantní informace o plnění koncepce školy a podněcuje pedagogický sbor k aktivní účasti na činnosti školy. Důraz je kladen na zvyšování efektivity vyučování a učení.

Česká školní inspekce hodnotí koncepční záměry a plánování výchovně vzdělávacího procesu jako nadprůměrné.

2 Odborné a pedagogické řízení

2.1 Organizační struktura

Organizační struktura školy vychází z modelu ředitel školy, dvě zástupkyně ředitele školy, zástupce ředitele školy pro ekonomické záležitosti a vedoucí školní jídelny.

Organizační řád je kvalitně zpracován s přesně stanovenými popisy činností jednotlivých vedoucích pracovníků školy. Přesně jsou delegovány pravomoci na pracovníky zodpovědné za činnost jak v oblasti výchovně vzdělávací, tak v oblasti zabezpečení provozu školy a školní jídelny.

Na základě promyšleného delegování kompetencí a přesného určení odpovědnosti jsou vytvářeny kvalitní podmínky pro práci pedagogů a žáků.

Organizační struktura školy je nadprůměrná.

2.2 Personální struktura

Výchovně vzdělávací činnost ve škole zajišťuje 39 učitelů. Sbor je stabilizovaný, k personálním změnám dochází především v důsledku odchodů do důchodu.

Z hlediska podmínek stanovených vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a předpokladech kvalifikace výchovných poradců, je 88,5 % hodin povinné výuky na prvním stupni vyučováno s odbornou i pedagogickou způsobilostí, 5,6 % hodin bez odborné, ale s pedagogickou způsobilostí a 5,9 % hodin bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Přehled o personálním zajištění výuky jednotlivých předmětů na druhém stupni vyjadřuje následující tabulka:

	% hodin vyučovaných
--	---------------------

Předmět:	s odbornou i pedagogickou způsobilostí:	bez odborné, ale s pedagogickou způsobilostí:	s odbornou, ale bez pedagogické způsobilostí:	bez odborné i pedagogické způsobilostí:
Český jazyk	100	0	0	0
Anglický jazyk	100	0	0	0
Německý jazyk	60	40	0	0
Matematika	100	0	0	0
Dějepis	100	0	0	0
Zeměpis	77	23	0	0
Fyzika	100	0	0	0
Chemie	100	0	0	0
Přírodopis	100	0	0	0
Hudební výchova	77	23	0	0
Výtvarná výchova	21	0	0	79
Tělesná výchova	100	0	0	0

Česká školní inspekce hodnotí personální strukturu školy jako nadprůměrnou.

3 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Základní škola má, na základě analýzy činnosti školy v uplynulém školním roce a programu školy na letošní školní rok, vypracovaný plán kontrolní činnosti. Kontrolní systém je přizpůsoben organizační struktuře a odpovídá předání pravomocí jednotlivým pracovníkům s přesně stanovenou odpovědností za jednotlivé úseky.

Systém průběžných kontrol vychází především ze zpětné vazby. Pracovníci školy byli seznámeni s kritérii hodnocení.

Ředitel školy má vypracovaný účinný systém kontroly činnosti učitelů, který je neformální a konkrétní. Témata jednotlivých hospitací jsou využívána pro určení pozitiv práce pedagoga s následným zhodnocením jeho výchovně vzdělávací práce. V plánu hospitační činnosti jsou opomenuty některé oblasti stanovené koncepcí školy. Poznatků z hospitační činnosti vedoucích pracovníků školy není využíváno v práci předmětových komisí.

Vedení a pedagogové školy používají ke zjišťování studijních výsledků žáků vlastní evaluační nástroje. Hodnocení žáků má motivující funkci a napomáhá rozvoji jejich osobnosti.

Česká školní inspekce hodnotí kontrolní systém, kontrolu a hodnocení jako spíše nadprůměrné.

4 Informační systém - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém je zabezpečen na základě oboustranných komunikačních kanálů v organizační i ve výchovně vzdělávací oblasti. Je zajištěno propojení komunikačních vazeb mezi vedením školy, pedagogickými pracovníky, zejména třídními učiteli, a žákovskou samosprávou. Využívány jsou písemné formy i možnosti osobních kontaktů všech pracovníků a žáků školy.

Vnější informační systém využívá ústních a listinných možností. Rodiče žáků jsou informováni na pravidelných třídních schůzkách, mohou využívat individuálních schůzek s vedením školy a s dalšími učiteli.

Kvalitním způsobem je využíván školní časopis, který nejen informuje o práci školy a žáků, ale je také důležitým prostředkem při organizování mimoškolní činnosti pro žáky a rodičovskou veřejnost.

Škola se organizačně podílí na zabezpečování soutěží v plavání od okresní až po evropskou úroveň, jichž se žáci školy úspěšně zúčastňují. Sportovní a kulturní aktivity i výsledky školy jsou prezentovány v místním a regionálním tisku.

Česká školní inspekce hodnotí vnitřní a vnější informační systém jako spíše nadprůměrný.

5 Vedení povinné dokumentace

Ve škole je v plném rozsahu vedena povinná dokumentace stanovená v § 38a odst. 1 zákona č. 258/1996 Sb. a jsou používány předepsané tiskopisy.

Rozvrhy hodin platné v době inspekce neposkytovaly přesné informace. V třídních knihách všech tříd osmého a devátého ročníku bylo uvedeno chybné jednacím číslo učebních dokumentů, podle kterých výuka probíhá, a s výjimkou jedné třídy v těchto ročnících bylo uvedeno jednacím číslo chybně také na vysvědčení vydaném v prvním pololetí letošního školního roku. Kromě těchto zjištěných nedostatků má dokumentace náležitou administrativní úroveň.

Povinná dokumentace je vedena.

6 Plnění učebních plánů, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Dle rozvrhů hodin platných v době inspekce nebyly v realizaci vzdělávacích programů čj. 15 724/97-20 a čj. 18 730/91-20 zjištěny odchylky od schválených učebních plánů. U vzdělávacího programu čj. 12 035/97-20 je celková týdenní dotace hodin v jednotlivých ročnících dodržena, avšak ve srovnání se schváleným modelovým učebním plánem byla ve všech třídách třetího ročníku zjištěna snížená dotace hodin v předmětu *prvouka*, v pátém ročníku snížená dotace hodin předmětů *přírodověda a vlastivěda* a ve všech třídách třetího až pátého ročníku snížená dotace hodin pro výuku předmětu *hudební výchova*.

Učební plány nejsou ve škole plněny.

7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu a zřizovatelem umožňují realizovat vzdělávací program základní školy. Čerpání rozpočtu probíhá v průběhu celého školního roku. Další finanční prostředky získané v rámci projektů realizovaných školou jsou využívány ve smyslu jejich určení.

Finanční prostředky přidělené školským úřadem a zřizovatelem jsou využívány efektivně ve prospěch žáků a umožňují realizovat výchovně vzdělávací program školy.

8 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Výuka českého jazyka, matematiky, dějepisu a zeměpisu probíhá v kmenových třídách, v učebně výpočetní techniky a v informačním centru. Didaktická technika ve třídách prvního stupně je funkční, ale v hospitovaných hodinách byla využita v minimální míře. Audiovizuální pomůcky pro druhý stupeň umístěné v kabinetech předmětů sledovaných při inspekci, jsou z části zastaralé a jejich umístění mnohdy neumožňuje mobilní použití. Učebna počítačové techniky je pro sledované předměty vybavena

výukovými programy, které slouží částečně při výuce, částečně pro individuální práci žáků mimo vyučování. Informační centrum, vybavené knižním fondem, kopírovací technikou a počítači s připojením na Internet, poskytuje žákům i učitelům kvalitní servis při přípravě na vyučování i v průběhu výuky.

Škola je velmi dobře vybavena učebnicemi, které jsou vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům vhodně zvoleny. Pro český jazyk a matematiku je k dispozici dostatek sbírek úloh, souborů cvičení, pracovních listů a sešitů umožňujících diferencovanou práci žáků. K dispozici jsou nástěnné mapy, žakovské atlasy, odborná literatura a slovníky. Běžnou úroveň má vybavení školy pomůckami pro matematiku, z nichž část je z hlediska účelnosti málo funkční.

Materiálně technické podmínky výchovně vzdělávací činnosti hodnotí Česká školní inspekce jako průměrné.

9 Hodnocení psychohygienických podmínek

Výuka sledovaných předmětů probíhala v učebnách, jejichž prostorové dispozice ve většině případů odpovídají počtu žáků. Většina tříd prvního a druhého ročníku neumožňuje svými rozměry zařazování forem a metod odpovídajících psychohygienickým požadavkům a potřebám nejmladších žáků. Všechny třídy jsou vybaveny kvalitním školním nábytkem, který svými parametry vyhovuje antropometrickým požadavkům.

V průběhu výuky byly zajištěny optimální světelné a tepelné podmínky, učitelé dbali na dostatečné větrání tříd. Školní prostory jsou udržované v čistotě a pořádku.

Velmi dobrá je estetická úroveň tříd prvního stupně a školního informačního centra. Vedení školy se ve spolupráci se všemi pracovníky daří vytvářet esteticky působivé prostředí školních chodeb.

Činnosti relaxačního charakteru byly uplatněny především ve výuce na prvním stupni, u starších žáků bylo pro odpočinek a relaxaci využíváno spíše přestávek mezi jednotlivými hodinami.

Příznivým faktorem podporujícím dobré psychohygienické podmínky výchovně vzdělávací činnosti bylo v naprosté většině hospitovaných hodin rozvíjení pozitivních vztahů mezi vyučujícími a žáky i mezi žáky navzájem.

Psychohygienické podmínky výchovně vzdělávací činnosti hodnotí Česká školní inspekce jako spíše nadprůměrné.

10 Hodnocení personálních podmínek

Z hlediska podmínek stanovených vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb. je ve škole vyučováno:

- s odbornou i pedagogickou způsobilostí 93 % hodin českého jazyka, 96 % hodin matematiky, 100 % hodin dějepisu a 77 % hodin zeměpisu,
- pouze s pedagogickou způsobilostí 3 % hodin českého jazyka a 23 % hodin zeměpisu,
- bez odborné i pedagogické způsobilosti 4 % hodin českého jazyka a 4 % hodin matematiky.

Personální podmínky školy pro výuku předmětů český jazyk, matematika, dějepis a zeměpis hodnotí Česká školní inspekce jako spíše nadprůměrné.

11 Plnění učebních osnov

V hospitovaných hodinách a ze záznamů o učivu v třídních knihách nebylo shledáno neplnění učebních osnov.

Učební osnovy jsou plněny.

12 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Český jazyk

Cíle sledovaných hodin odpovídaly osnovám, věku i schopnostem žáků, byly jasné sděleny a mimo jedné vyučovací hodiny splněny.

Ve značné části vyučovacích hodin českého jazyka učitelé volili efektivní a účinné metody a formy práce, často využívali týmovou práci a diferenciaci při výuce. Ve sledovaných hodinách učitelé individuálně pracovali s žáky se specifickými výukovými potřebami. V malé části hodin českého jazyka převažovala frontální práce s využitím metody výkladu a řízeného rozhovoru. Během samostatné práce převážně učitelé určovali hodnotící kritéria, často žáky průběžně kontrolovali a hodnotili. S výjimkou jedné hodiny byly využívány učebnice, slovníky, literární texty, názorné pomůcky, obrazový materiál a předem připravené úkoly na tabuli či pracovních listech.

Ve sledovaných hodinách českého jazyka převažovala klidná a tvůrčí atmosféra, velmi dobrá byla úroveň interakce a komunikace učitel - žák. Značný prostor byl vytvořen pro sebehodnocení žáků a kooperativní činnosti. Ve většině hodin byl zaznamenán kultivovaný projev učitelů a citlivý vztah k žákům, převládala pozitivní vnější motivace spojená s pochvalou a povzbuzením. Učitelé často vytvářeli klidnou atmosféru a poskytovali dostatek času na samostatnou práci i na odpovědi žáků v řízeném rozhovoru. Použité prostředky, metody a formy vedly k efektivnímu učení žáků.

Kvalitu vyučování v hodinách českého jazyka hodnotí Česká školní inspekce jako spíše nadprůměrnou.

Matematika

Cíle sledovaných hodin byly jasné stanoveny, průběh hodin byl ve vztahu ke vzdělávacím cílům promyšleně připraven a cíle byly splněny. Žáci byli většinou s programem výuky srozumitelně a přiměřenou formou seznámeni.

Hodiny byly organizovány formami a metodami, které žákům umožňovaly kromě frontální i skupinové a samostatné činnosti. Zvláště při samostatné práci byly v několika hodinách přiměřeně respektovány individuální schopnosti a zájmy žáků, úkoly zde byly diferencovány. Ve většině hodin poskytovali učitelé žákům individuální péči.

Zejména na prvním stupni byly pro žáky připraveny rozmanité typy a formy úkolů, jejichž cílem bylo osvojování rutinních dovedností a mnohdy i jejich aplikace při řešení úloh vycházejících z praktických potřeb člověka. V některých hodinách byly vhodně uplatněny přirozené mezipředmětové vazby.

Ve všech hodinách učitelé výsledky průběžně hodnotili, poskytovali žákům potřebnou zpětnou vazbu a vyzdvižením především pozitivních jevů podporovali jejich zájem o učení. V menším počtu hodin měl negativní dopad na učení žáků spěch a snaha zvládnout přemíru připravených úkolů. Sebehodnocení prováděli žáci výjimečně, jeho neformální užití však se příznivě odrazilo ve zvýšené aktivitě žáků v průběhu výuky.

Při práci byly využity nejčastěji názorné pomůcky dvojrozměrného charakteru. V nejnižších ročnících byla účelně zařazována práce žáků s pomůckami podporujícími

utváření matematických představ. Vhodně byly používány pracovní sešity, soubory příkladů a sbírky úloh.

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu vyučování v hospitovaných hodinách matematiky jako spíše nadprůměrnou.

Dějepis, zeměpis

Cíle sledovaných hodin, které odpovídaly věku a schopnostem žáků, byly jasně, srozumitelně sděleny a většinou splněny.

Převážná část vyučovacích hodin zeměpisu a dějepisu byla organizována s ohledem na řízený styl výuky, kterému odpovídaly i metody a formy. Ty byly zaměřené hlavně na frontální, nediferencovanou práci ve všech fázích vyučovacího procesu. Slovní metody byly zaměřeny na řízený rozhovor se snahou o začlenění žáků do vyučovacího procesu na základě motivačních a problémových otázek. Využívána byla nediferencovaná skupinová a samostatná práce žáků bez stanovení hodnotících kritérií. Vhodným způsobem byly začleněny do průběhu vyučovacího procesu učebnice, mapy a doplňková literatura.

Pravidelně bylo využíváno zhodnocení práce žáků vyučujícími. Rozvíjení schopnosti sebehodnocení samotnými žáky nebylo ve sledovaných hodinách pozorováno.

Ve dvou sledovaných hodinách dějepisu bylo důsledně využíváno kooperativního stylu výuky, což se projevovalo na značném zájmu žáků o probírané učivo. Nově osvojované poznatky vycházely z dosavadních vědomostí. V jedné z těchto hodin byla názornost výuky podporována efektivním využitím pomůcek v multimediální pracovně včetně výuky za pomoci Internetu.

Kvalitu vyučování v hodinách zeměpisu a dějepisu hodnotí Česká školní inspekce jako průměrnou.

13 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Při vyučování žáci většinou prokazovali velmi dobrou úroveň osvojených pamětných vědomostí a dovedností spojených s obsahem jednotlivých předmětů. S pochopením reagovali na pokyny učitelů a pohotově se orientovali v učivu a zadávaných úkolech. Žáci velmi dobře uplatňovali pracovní návyky při samostatné práci a v některých hodinách úspěšně řešili týmové úkoly. Většina žáků se aktivně zapojila do procesu výuky při řízených činnostech. Zapojení žáků do tvorby a průběhu výuky formou dotazů, vyjadřování názorů a postojů bylo méně časté. Rovněž v menším počtu hodin byly rozvíjeny schopnosti sebehodnocení, rozhodování, tvořivé aplikace osvojených vědomostí, komunikace a formování celistvého pohledu na svět.

Jednání většiny žáků svědčilo o pozitivně rozvíjených mezilidských vztazích a ochotě podřídit se pravidlům slušného chování a ustanovením školního řádu.

Žáci se pravidelně zúčastňují okresních soutěží se zeměpisnou nebo historickou náplní, největším úspěchem je získání třetího místa v zeměpisné olympiádě a čtvrtého místa v historické soutěži. Výrazného úspěchu dosáhli žáci devátého ročníku v matematické olympiádě, dva žáci postoupili do oblastního kola.

Česká školní inspekce hodnotí výsledky vyučování školy jako spíše nadprůměrné.

14 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Vedení školy podporuje odborný růst učitelů a vytváří pro něj potřebné podmínky. Reaguje na nové podněty v oblasti pedagogiky, zajišťuje dostatečné využívání odborných

časopisů a publikací či moderních informačních médií. Učitelská knihovna je soustavně doplňována odbornými publikacemi.

Rozšíření pedagogické způsobilosti si tři pedagogičtí pracovníci doplňují studiem na vysoké škole. Další pedagogičtí pracovníci se zúčastňují akcí organizovaných akreditovanými vzdělávacími centry v Třebíči a Brně. Využívány jsou také semináře, kurzy a přednášky pořádané Službou školy Jihlava.

Znalostí a dovedností získaných při dalším vzdělávání pedagogů je využíváno při zvyšování kvality výchovně vzdělávací činnosti školy.

Péči o další vzdělávání a odborný růst učitelů Česká školní inspekce hodnotí jako spíše nadprůměrnou.

ZÁVĚRY

Řízení školy má spíše nadprůměrnou úroveň.

Podmínky a průběh vzdělávání mají spíše nadprůměrnou úroveň.

Doporučení:

- při plánování úkolů pro hospitační činnost vedení školy vycházet ze zpracované koncepce školy,
- poznatků z hospitační činnosti vedení školy využívat při práci předmětových komisí,
- při vedení dokumentace věnovat zvýšenou pozornost jejímu přesnému a správnému vyplňování.

Razítko

Podpisy školních inspektorů: vedoucí týmu Ladislava Šouláková v.r.

členové týmu Eduard Mašek v.r.

M. Nováková v.r.

V Jihlavě dne 14. dubna 1999

Inspekční zprávu jsem převzal dne 19. 4. 1999

razítko

Podpis ředitele školy J. Fuchs v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: MěÚ Jihlava	1999-04-23	112 152/99-11072
Školský úřad: ŠÚ Jihlava	1999-04-23	112 153/99-11072
Rada školy: Mgr. Jitka Němečková, předseda	1999-04-23	112 154/99-11072

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány